

Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego

UNIWERSYTET
O P O L S K I

Sprawozdanie z działalności
Biblioteki Głównej
i bibliotek specjalistycznych
Uniwersytetu Opolskiego
za rok 2017

Opole 2018

Spis treści

1. Uwagi wstępne	3
2. Organizacja	3
2.1. Struktura biblioteki	3
2.2. Rada Biblioteczna.....	3
2.3. Zarządzenia i instrukcje.....	3
2.4. Kadra biblioteczna.....	4
3. Finanse i administracja	5
3.1. Zakup księgozbioru – struktura wydatków.....	5
3.2. Koszty rzeczowe i eksploatacyjne	6
3.3. Przychody ze świadczonych usług	6
3.3.1. Struktura przychodów.....	7
4. Gromadzenie zbiorów bibliotecznych.....	7
4.1. Klasyfikacja nowo przyjętych zbiorów	7
4.2. Książki elektroniczne	9
4.3. Wymiana	9
4.4. Dary	9
4.5. Czasopisma.....	9
4.6. Zbiory specjalne	10
4.7. Bazy danych	10
4.8. Struktura rozwoju zbiorów bibliotecznych.....	12
5. Opracowanie zbiorów	12
5.1. Zbiory zwarte – książki	12
5.2. Czasopisma.....	13
5.3. Zbiory specjalne	14
5.4. Retrokonwersja.....	14
5.5. Ubytki.....	14
5.6. Stan zbiorów.....	14
6. Magazynowanie i ochrona zbiorów.....	15
6.1. Magazynowanie zbiorów.....	15
6.2. Konserwacja zbiorów	16
6.3. Selekcja i kontrola zbiorów	16
7. Udostępnianie zbiorów	17
8. Informacja naukowa	20
8.1. Baza Wiedzy Uniwersytetu Opolskiego. Repozytorium Instytucjonalne	22
8.2. POL-on - PBN	23
8.3. Baza PEDAGOG	23
8.4. Wystawy	24
9. Komputeryzacja	24
10. Digitalizacja dokumentów do Śląskiej Biblioteki Cyfrowej.....	25
11. Dydaktyka. Praca naukowa. Publikacje. Semina. Konferencje	26
11.1. Dydaktyka	26
11.2. Praca naukowa.....	26
11.3. Publikacje pracowników Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego	26
11.4. Semina, warsztaty, szkolenia.....	27
11.5. Zagraniczne wyjazdy szkoleniowe	28
11.6. Konferencje. Wyjazdy służbowe	29
12. Muzeum Uniwersytetu Opolskiego – pracownia naukowo-dydaktyczna.....	30
12.1. Działalność organizacyjna Muzeum Uniwersytetu Opolskiego	30
12.2. Wystawy. Spotkania naukowe. Wykłady. Promocje książek.....	30
12.3. Odwiedziny w Muzeum UO. Dydaktyka.....	32
12.4. Zbiory muzealne. Prace merytoryczne, ewidencja zbiorów.....	32
13. Elektroniczna Legitymacja Studenta.....	33
14. Uwagi końcowe.....	33
15. Załączniki.....	35

1. Uwagi wstępne

Zadania zaplanowane do zrealizowania w 2017 r. z zakresu gromadzenia i udostępniania zbiorów oraz dostępu do informacji naukowej zostały zrealizowane. Biblioteka realizowała również program ochrony i zabezpieczenia zbiorów, w tym starodruków i druków XIX-wiecznych. Ważnym zakresem działalności biblioteki była też realizacja zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę. Na ten cel MNiSW (Umowa Nr 659/P-DUN/2017) przekazało dofinansowanie w wysokości **28 779,00 zł**, w tym: na archiwizowanie dorobku naukowego w postaci obiektów cyfrowych w repozytorium instytucjonalnym Baza Wiedzy UO – 13 029,00 zł oraz na rozbudowę systemu informacyjno-wyszukiwawczego PEDAGOG – 15 750,00 zł.

2. Organizacja

2.1. Struktura biblioteki

Struktura organizacyjna obejmuje cały system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Opolskiego. W jego skład wchodzi: pięć oddziałów i jedna sekcja Biblioteki Głównej, jedenaście bibliotek specjalistycznych oraz trzy samodzielne stanowiska: bibliotekarza systemowego, specjalisty ds. zbiorów elektronicznych, specjalisty ds. kontroli zbiorów. W skład systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Opolskiego wchodzi również Muzeum Uniwersytetu Opolskiego – pracownia naukowo-dydaktyczna.

2.2. Rada Biblioteczna

Rada Biblioteczna w okresie sprawozdawczym zebrała się dwukrotnie, omawiając m.in.: sprawozdanie roczne, politykę gromadzenia księgozbioru oraz bieżące sprawy dotyczące funkcjonowania Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych. Na posiedzeniu Rady Bibliotecznej **15 marca 2017 r.** podsumowano działalność Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w 2016 r., przedstawiono podział środków finansowych na zakup zbiorów w 2017 r. oraz przekazano informację o zakupie licencji baz danych i innych źródeł elektronicznych na 2017 r. Na posiedzeniu w dniu **4 grudnia 2017 r.** przedstawiono propozycje do planu wydatków z przeznaczeniem na gromadzenie i obsługę zbiorów w 2018 r., wraz z informacją o planowanych zakupach dostępu do baz danych czasopism i książek elektronicznych oraz omówiono prenumeratę czasopism polskich i zagranicznych.

2.3. Zarządzenia i instrukcje

W 2017 r. JM Rektor Uniwersytetu Opolskiego oraz Prorektor ds. Kształcenia i Studentów wydali zarządzenia dotyczące działalności biblioteki, były to:

1. Zarządzenie Nr 29/2017 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie: zmiany zarządzenia nr 13/2016 utworzenia centralnego systemu ewidencji i archiwizacji dorobku piśmienniczego, wydawniczego i dydaktycznego Uniwersytetu Opolskiego oraz zasad funkcjonowania Bazy Wiedzy Uniwersytetu Opolskiego;
2. Zarządzenie Nr 30/2017 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie: zmiany Regulaminu udostępniania zbiorów i prowadzenia działalności informacyjnej Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego;
3. Zarządzenie Nr 51/2017 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 29 września 2017 r.

- w sprawie: organizacji zajęć z przysposobienia bibliotecznego prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim;
4. Zarządzenie Nr 52/2017 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 3 października 2017 r. w sprawie: wprowadzenia nowych zasad opiniowania dokumentów i umów przez radcę prawnego w Uniwersytecie Opolskim;
 5. Decyzja Nr 9/2017 Prorektora ds. Kształcenia i Studentów z dnia 26 czerwca 2017 r. w sprawie: wprowadzenia elektronicznej karty obiegu dla studentów Uniwersytetu Opolskiego będących przed obroną prac dyplomowych;
 6. Decyzja Nr 10/2017 Prorektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 26 czerwca 2017 r. w sprawie: wzoru karty obiegu dla słuchaczy kończących studia podyplomowe.

2.4. Kadra biblioteczna

31 grudnia 2017 r. w Bibliotece Głównej, bibliotekach specjalistycznych i Muzeum zatrudnione były na stanowiskach bibliotekarskich ogółem **74** osoby, w tym: **67** osób na pełnych etatach, **1** osoba na $\frac{3}{4}$ etatu, **4** osoby na $\frac{1}{2}$ etatu, **1** osoba na etacie st. kustosa dyplomowanego i **1** osoba na $\frac{1}{2}$ etatu st. kustosa dyplomowanego; wszystkie dane dotyczą pracowników merytorycznych biblioteki, w tym tych na urloпах macierzyńskich.

W Bibliotece Głównej zatrudnionych było **45** osób, w tym na pełnych etatach **41** osób, **2** osoby na $\frac{1}{2}$ etatu, **1** osoba na $\frac{3}{4}$ etatu, **1** osoba na etacie st. kustosa dyplomowanego.

W bibliotekach specjalistycznych oraz Muzeum UO zatrudnionych było **29** osób, w tym **26** na pełnych etatach, **2** osoby na $\frac{1}{2}$ etatu i **1** osoba na $\frac{1}{2}$ etatu st. kustosa dyplomowanego.

Strukturę zatrudnienia w Bibliotece UO według zajmowanych stanowisk przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Zatrudnienie osób – wg stanowisk bibliotecznych

Stanowiska	Liczba osób
Kustosze dyplomowani	2
Kustosze	25
Starsi bibliotekarze	24
Bibliotekarze	16
Młodszy bibliotekarze	3
Starszy magazynier	1
Administratorzy sieci komputerowej	3
Razem	74

W 2017 r. następujące osoby awansowały na wyższe stanowiska:

1. Ewelina Pisarek – starszy bibliotekarz,
2. Paulina Ptaszyńska – bibliotekarz,
3. Urszula Bylicka – bibliotekarz.

Nagrody Rektorskie w 2017 r. otrzymały następujące osoby: Barbara Orłowska, Ewelina Pisarek, Andrzej Pawłowski, Jadwiga Kotulska, Anna Jaworska, Małgorzata Lehmann, Michał Kaczmarek, Bożena Woźniak, Konrad Kotala i Krystyna Chaińska.

W okresie sprawozdawczym nastąpiły zmiany na stanowiskach pracy w oddziałach Biblioteki Głównej i w bibliotekach specjalistycznych:

- Na urloпах macierzyńskich przebywały: Magdalena Hyper-Domaracka, Karina Walkiewicz i Marta Zborowska.
- Z urlopu wychowawczego korzystały Justyna Binio oraz Jolanta Rybol.
- Ewa Stachnik-Słowik po powrocie z zasiłku rehabilitacyjnego wróciła do pracy w Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji.
- Od 1 czerwca w Oddziale Udostępniania, Magazynowania i Konserwacji Zbiorów rozpoczęła pracę mgr Aleksandra Pałasiewicz w wymiarze pełnego etatu, od 18.10. do 31.12. pracowała w wymiarze ½ etatu.
- Od 2 października mgr Anna Tomkowicz na własną prośbę pracuje na ½ etatu w Oddziale Udostępniania, Magazynowania i Konserwacji Zbiorów.

3. Finanse i administracja

Plan wydatków Biblioteki Głównej na zbiory biblioteczne zatwierdzony przez Senacką Komisję Budżetową Uniwersytetu Opolskiego na 2017 r. wynosił **535 000,00 zł**, z przeznaczeniem na zakup literatury naukowej, podręczników polskich i zagranicznych, prenumeratę polskich czasopism, polskich i zagranicznych baz danych oraz zbiorów specjalnych. Zaplanowane środki na funkcjonowanie biblioteki, w tym na opłaty serwisowe, wynosiły **368 000,00 zł**. Ze środków na badania statutowe oraz ze środków własnych instytutów zaplanowano wydatkować kwotę około **260 000,00 zł** z przeznaczeniem na zakup książek i czasopism zagranicznych i baz danych.

3.1. Zakup księgozbioru – struktura wydatków

Suma środków finansowych wydanych na zakup zbiorów bibliotecznych w poszczególnych kategoriach kształtowała się w zależności od rodzaju zbiorów. Kwoty wydatków z przeznaczeniem na zakupy poszczególnych kategorii zbiorów zestawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Kwoty wydatków przeznaczonych na poszczególne kategorie zbiorów

Lp.	Kategoria wydatków		Źródła finansowania	Kwota	
1	Zbiory zwarte		budżet UO	222 309,00	239 333,00
			badania statutowe	17 024,00	
2	Czasopisma	polskie	budżet UO	17 932,00	50 156,00
			środki własne instytutów	8 177,00	
		zagraniczne	budżet UO	–	
			środki własne instytutów: dydaktyka, badania statutowe	24 047,00	
3	Bazy danych	polskie	budżet UO	35 150,17	248 420,81
			środki własne instytutów	2 686,32	
		zagraniczne	budżet UO	17 227,65	
			środki własne instytutów	193 356,67	
4	Zbiory specjalne		budżet UO	–	–

5	Książki elektroniczne	budżet UO	286 233,69
Razem			824 143,50

3.2. Koszty rzeczowe i eksploatacyjne

Wydatki rzeczowe, zakupy materiałów eksploatacyjnych do systemu Aleph (papier do drukarek, tonery do drukarek, etykiety do drukowania sygnatur) oraz systemów alarmowych (etykiety alarmowe) zestawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Wydatki rzeczowe, materiały eksploatacyjne, licencje

Lp.	Kategoria wydatków	Źródła finansowania	Kwota
1	Usługi introligatorskie i zakup materiałów introligatorskich	budżet UO	5 239,73
2	Opłaty licencyjne za program komputerowy Aleph	budżet UO	109 842,84
3	Opłaty za programy antywirusowe i licencje innych programów komputerowych	budżet UO	2 691,20
4	HAN – narzędzie do zarządzania dostępem do baz danych	budżet UO	13 104,00
5	OMEGA-PSIR	budżet UO	18 450,00
6	PRIMO	budżet UO	19 998,90
7	Zakup materiałów do organizacji wystaw, druk plakatów	budżet UO	4 084,18
8	Delegacje, szkolenia, warsztaty, kursy, opłaty konferencyjne	budżet UO	9 116,30
9	Materiały biurowe	budżet UO	6 360,73
10	Etykiety alarmowe	budżet UO	4 477,20
11	Tonery do kopiarek, drukarek	budżet UO	1 284,69
12	Naprawy kopiarek, drukarek i sprzętu komputerowego	budżet UO	11 851,91
13	Komputery, monitory, niszczarka, drukarki, skaner, czytniki e-booków	budżet UO	72 230,67
14	Wentylatory	budżet UO	380,00
RAZEM			279 115,35

3.3. Przychody ze świadczonych usług

Wzorem lat ubiegłych Biblioteka Główna i biblioteki specjalistyczne w 2017 r. pozyskiwały środki finansowe z odpłatnych usług świadczonych na rzecz czytelników. Były to przede wszystkim wpłaty za karty biblioteczne oraz opłaty za nieterminowe zwroty wypożyczonych książek, za wynajem powierzchni oraz wydruki komputerowe.

3.3.1. Struktura przychodów

W tabeli 4 zestawiono źródła i kwoty wpływów z usług świadczonych na rzecz czytelników w latach 2013–2017.

Tabela 4. Wpływy z opłat oraz usług wykonywanych na rzecz czytelników w latach 2013–2017

Lp.	Źródło wpływu	Kwoty w 2013 r.	Kwoty w 2014 r.	Kwoty w 2015 r.	Kwoty w 2016 r.	Kwoty w 2017 r.
1	Wydruki komputerowe, skanowanie	902,56	711,46	558,14	498,04	398,85
2	Karty czytelnicze	20 088,65	19 696,39	6 227,14	2 018,62	1 261,87
3	Opłaty za nieterminowy zwrot książek	34 573,40	51 193,50	42 018,50	37 975,80	36 938,71
4	Wynajem powierzchni	11 335,40	13 199,05	9 508	7 618,81	7 112,06
5	Inne	2 156,82	2 201,89	1 402,85	1 283,78	886,62
RAZEM		69 056,83	87 002,29	59 714,91	49 395,05	46 598,02

4. Gromadzenie zbiorów bibliotecznych

W 2017 r. ogółem przyjęto **55 903 jednostek** zbiorów bibliotecznych z różnych źródeł nabycia. Na liczbę przyjętych jednostek składały się książki, czasopisma oraz zbiory specjalne. Biblioteka oferowała swoim użytkownikom dostęp do sześciu kolekcji książek elektronicznych.

4.1. Klasyfikacja nowo przyjętych zbiorów

Szczegółowe dane dotyczące klasyfikacji nowo przyjętych zbiorów zebrano w tabelach 5 i 6.

Tabela 5. Wpływy zbiorów według rodzajów i źródeł nabycia oraz struktura procentowa wpływów do Biblioteki Głównej w 2017 r.

Źródła wpływu	Liczba jednostek przyjętych w 2017 r.				
	Książki	Czasopisma	Zbiory specjalne	Razem	%
	wolumin	egz./zeszyt/numer	jednostka		
Kupno	3 271	2408	–	5679	10,16
Egz. obowiązkowy	19 090	28170	688	47948	85,77
Dary	1 220	514	2	1736	3,11
Wymiana	369	60	–	429	0,77
Wpływy z Wydawnictwa UO	47	–	–	47	0,08

Inne	42	-	22	64	0,11
Razem	24 039	31 152	712	55 903	100,00

Jak wynika z danych zamieszczonych w tabeli 5, największa liczba wpływów – **85,77%** – pochodzi z egzemplarza obowiązkowego, drugim co do wielkości procentowej źródłem nabycia zbiorów w 2017 r. był zakup – **10,16%**. Dary w strukturze nabytków stanowią **3,11%**.

Tabela 6. Wpływy według rodzaju zbiorów w latach 2013–2017 (dane porównawcze)

Rodzaj zbiorów	Liczba jednostek w 2013 r.	Liczba jednostek w 2014 r.	Liczba jednostek w 2015 r.	Liczba jednostek w 2016 r.	Liczba jednostek w 2017 r.
Książki	33 942	30 081	28 957	27 869	24 039
Czasopisma	46 382	41 573	33 112	31 324	31 152
Zbiory specjalne	2 276	1 734	3 094	764	712
Razem	82 600	73 388	65 163	59 957	55 903

W tabeli 7 porównano liczby woluminów książek zarejestrowanych w księgach akcesji Biblioteki Głównej w latach 2013–2017.

Tabela 7. Wpływy książek zarejestrowanych w księgach akcesji Biblioteki Głównej w latach 2013–2017 (w wol.)

Źródło wpływu	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Kupno	2 517	2 457	2 355	2 276	3 271
Egzemplarz obowiązkowy	19 234	23 741	22 031	23 120	19 090
Dary	3 178	1 747	1 907	1 909	1 220
Wymiana	821	658	514	433	369
Wpływy z Wydawnictwa UO	256	239	32	119	47
Inne	21	41	53	12	42
Razem	26 027	28 883	26 892	27 869	24 039

4.2. Książki elektroniczne

W roku sprawozdawczym biblioteka oferowała swoim użytkownikom dostęp do sześciu kolekcji książek elektronicznych – pięciu zagranicznych: na platformach EBSCO, Elsevier, Springer i Wiley, a także wykupionej na własność kolekcji 17 książek na platformie MyiLibrary oraz serwisu polskiej literatury naukowej IBUK Libra. Łącznie zakupiono dostęp do **168 080 tytułów** książek elektronicznych (EBSCO eBook Academic Collection i IBUK Libra) oraz zorganizowano dostęp w ramach licencji krajowej do **32 048 tytułów** wydawnictw Elsevier, Springer i Wiley.

4.3. Wymiana

Rok 2017 był kolejnym, w którym biblioteka współpracowała z innymi bibliotekami naukowymi w zakresie wymiany. Z tego źródła wpływu do zbiorów Biblioteki Głównej otrzymano w ubiegłym roku **369 wol.** z wymiany krajowej i zagranicznej prowadzonej z 12 bibliotekami krajowymi oraz 5 zagranicznymi. Do tych bibliotek wysłano **308 wol.** publikacji pochodzących z Wydawnictwa Uniwersytetu Opolskiego. Ponadto Biblioteka Wydziału Teologicznego prowadziła wymianę publikacji Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego z 57 bibliotekami w kraju i za granicą.

4.4. Dary

Dary pozyskane w 2017 r. pochodziły przede wszystkim od osób prywatnych. Ofiarodawcami byli: prof. dr hab. Janusz Słodczyk, Wit Jaworski, Ewelina Strzelecki, Li Ying Chiu, dr hab. Izabella Pisarek, Ryszard Druch, dr hab. Jacek Gutorow, Zespół Szkół Elektrycznych w Opolu i inni.

Ze względu na bardzo ograniczone możliwości lokalowe biblioteka zmuszona jest przyjmować tylko te dary, które odpowiadają profilowi gromadzonej literatury, i gdy brakuje oferowanych tytułów w zasobach biblioteki.

4.5. Czasopisma

W roku sprawozdawczym liczba prenumerowanych tytułów czasopism krajowych i zagranicznych obniżyła się o 10. Listy prenumeraty były aktualizowane pod względem wykorzystania oraz zapotrzebowania na treści zgodnie z prowadzonymi badaniami naukowymi oraz kierunkami kształcenia. Liczbę tytułów czasopism prenumerowanych w latach 2013–2017 zebrano w tabeli 8.

Tabela 8. Prenumerata czasopism w latach 2013–2017 (w tytułach)

Czasopisma	Liczba tytułów				
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Krajowe	163	125	132	130	121
Zagraniczne	63	51	44	36	35
Razem	226	176	176	166	156

W tabeli 9 zebrano dane liczbowe dotyczące tytułów czasopism polskich i zagranicznych przyjętych do zbiorów z różnych źródeł nabycia w 2017 r.

Tabela 9. Czasopisma polskie i zagraniczne z różnych źródeł wpływu przyjęte do zbiorów w 2017 r. (w tytułach)

Czasopisma	Źródło wpływu – liczba tytułów				
	Prenumerata	Egzemplarz obowiązkowy	Dary	Wymiana	Razem tytułów
Krajowe	121	2420	87	18	2646
Zagraniczne	35	–	–	8	43
Razem	156	2420	87	26	2689

4.6. Zbiory specjalne

Zbiory specjalne powiększono w roku sprawozdawczym dzięki zakupom, darom oraz egzemplarzowi obowiązkowemu o **712 jednostki**.

W tabeli 10 zebrano dane dotyczące poszczególnych rodzajów zbiorów specjalnych wprowadzonych do ksiąg akcesyjnych.

Tabela 10. Zbiory specjalne zarejestrowane w akcesji w latach 2013–2017

Lp.	Rodzaj dokumentu	Liczba jednostek 2013	Liczba jednostek 2014	Liczba jednostek 2015	Liczba jednostek 2016	Liczba jednostek 2017
1.	Dokumenty elektroniczne	112	207	164	245	171
2.	Filmy	166	106	70	9	32
3.	Mikrofilmy	-	-	207*	-	-
4.	Kartografia	37	14	167	121	72
5.	Ikonografia/grafika	14	5	9	5	12
6.	Prace doktorskie	50	27	24	36	22
7.	Płyty CD	283	280	110	103	54
8.	Normy	-	-	16	-	-
9.	Druki muzyczne	71	235	143	163	172
10.	Rękopisy	-	-	-	-	-
11.	Audiobooki	-	-	88	82	177
Razem		733	874	998	764	712

*Rekatalogowanie zbiorów mikrofilmów

4.7. Bazy danych

Corocznie zwiększa się zapotrzebowanie na dostęp do elektronicznych baz danych czasopism pełnotekstowych oraz baz abstraktowych. Biblioteka Główna, wychodząc naprzeciw temu zapotrzebowaniu, stara się umożliwić dostęp do tych baz, które zamawiają jednostki organizacyjne Uniwersytetu Opolskiego. W 2017 r. w sieci lokalnej udostępniono 18 zagranicznych baz bibliograficznych, abstraktowych i pełnotekstowych. Zestawienie baz danych zamieszczono w tabeli 11, a baz testowanych w 2017 r. w tabeli 12.

Tabela 11. Zagraniczne bazy danych dostępne w sieci lokalnej Uniwersytetu Opolskiego zamówione przez poszczególne jednostki organizacyjne oraz udostępniane poprzez licencje krajowe w 2017 r.

Lp.	Nazwa bazy	Jednostka organizacyjna UO zamawiająca dostęp do bazy
1	AIP/APS	Instytut Fizyki
2	American Chemical Society	Wydział Chemii
3	ATLA (EBSCO)	Wydział Teologiczny
4	Cambridge Journals (kolekcja statyczna HSS)	Wydział Filologiczny
5	C.E.E.O.L.	Wydziały: Filologiczny, Nauk Społecznych, Teologiczny
6	EBSCO eIFL	Licencja krajowa
7	EMIS Intelligence Region	Wydział Ekonomiczny
8	JSTOR (kolekcje: Language&Literature, Art&Science IV i VII)	Wydziały: Filologiczny, Prawa i Administracji
9	Literary Reference Center PLUS (EBSCO)	Wydział Filologiczny
10	Mathematical Reviews (MathSciNet)	Instytut Matematyki i Informatyki
11	PsycARTICLES (EBSCO)	Instytut Psychologii
12	Royal Society of Chemistry	Wydział Chemii
13	Science Direct (wydawnictwo Elsevier)	Licencja krajowa
14	SCOPUS	Licencja krajowa
15	SocINDEX with Full Text (EBSCO)	Instytut Socjologii
16	Springer	Licencja krajowa
17	Web of Science	Licencja krajowa
18	Wiley Online Library	Licencja krajowa

Licencja krajowa obejmuje również czasopisma „Nature” i „Science” w wersji elektronicznej.

Tabela 12. Bazy danych testowane w 2017 r.

Np.	BAZA	DOSTAWCA	OKRES TESTOWY
1	Oxford Handbooks Online	ABE-IPS	13.02.2017–17.03.2017
2	MSI Eureka	Jacek Lewinson – Publishers’ Representative	13.03.2017–2.04.2017
3	Psychology Database	ProQuest	3.04.2017–3.05.2017
4	Social Science Premium Collection	ProQuest	3.04.2017–3.05.2017
5	Wiley Spectra Lab	Jacek Lewinson – Publishers’ Representative	3.04.2017–3.05.2017
6	Czasopisma De Gruyter	Jacek Lewinson – Publishers’ Representative	1.04.2017–30.06.2017
7	One Belt One Road Reference Source	EBSCO	11.05.2017–10.07.2017
8	Education Source	EBSCO	12.05.2017–10.07.2017
9	Legal Source	EBSCO	12.05.2017–10.07.2017
10	EMIS Professional	Euromoney Polska Sp. z o.o.	15.05.2017–13.06.2017
11	Academic Video Online (Alexander	ProQuest	25.05.2017–30.06.2017

	Street Press)		
12	Emerald Insight	Emerald Group	1.09.2017–15.10.2017
13	Czasopisma Taylor & Francis Group	ABE-IPS	13.09.2017–12.10.2017
14	Artstor Digital Library	ABE-IPS	13.09.2017–12.10.2017
15	Wyszukiwarka naukowa EBSCO Discovery Service (EDS)	EBSCO	12.09.2017–12.12.2017
16	MEDLINE Complete	EBSCO	5.10.2017–5.12.2017
17	InCites Benchmarking & Analytics	ICM, Clarivate Analytics	6.11.2017–6.12.2017

4.8. Struktura rozwoju zbiorów bibliotecznych

W tabeli 13 zebrano dane dotyczące liczby zbiorów bibliotecznych zarejestrowanych w księgach akcesji w roku sprawozdawczym 2017 w porównaniu z rokiem 2016.

Tabela 13. Wskaźniki przyjętych zbiorów bibliotecznych zarejestrowanych w księgach akcesji

Rodzaj zbiorów	Rok 2016	Rok 2017	% zmian 2016/2017
Książki (wol.)	27 869	26 083	-6,41
Czasopisma (tyt.)	2 669	2 757	3,30
Zbiory specjalne (jedn.)	764	839	9,82
Zagraniczne bazy danych (jedn.)	19	18	-5,26

W roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem 2016 nastąpiło zmniejszenie wpływu nowych książek do Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych o 6,41%. Zwiększyła się o 3,30% liczba gromadzonych tytułów czasopism w porównaniu z rokiem 2016 (liczona łącznie z różnych źródeł nabycia). W porównaniu z rokiem 2016 o 9,82 zwiększył się procent przyjętych zbiorów specjalnych, liczba baz danych zmniejszyła się o jedną jednostkę.

5. Opracowanie zbiorów

W Bibliotece Głównej Uniwersytetu Opolskiego proces opracowania zbiorów prowadzony jest centralnie, w oparciu o biblioteczny system komputerowy Aleph, jedynie Biblioteka Wydziału Teologicznego opracowuje zbiory we własnym zakresie.

5.1. Zbiory zwarte – książki

W tabelach 14 i 15 porównano liczby tytułów i woluminów opracowanych i zainwentaryzowanych w latach 2013–2017.

Tabela 14. Liczba książek wpisanych do inwentarza Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych (bez Biblioteki Wydziału Teologicznego) w latach 2013–2017 (w tyt.)

Liczba tytułów zbiorów zwartych				
2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
22 700	23 578	23 318	22 042	19 550

Tabela 15. Liczba zainwentaryzowanych zbiorów zwartych w latach 2013–2017 (w wol.)

Zbiory	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Biblioteka Główna	11 530	12 649	13 307	13 041	12 458
Biblioteki specjalistyczne	13 280	13 260	11 898	9 684	9 748
Razem	24 810	25 909	25 205	22 725	22 206
Biblioteka Wydziału Teologicznego (inwentarz UO)	2 211	2 520	2 421	1 719	2462
Biblioteka Wydziału Teologicznego (inwentarz WT)	1 860	1 477	1 294	673	1415
Razem	28 881	29 906	28 920	25 117	26 083

W roku 2017 w porównaniu do 2016 odnotowano zwiększenie liczby zainwentaryzowanych zbiorów zwartych w systemie Aleph o 966 wol.

5.2. Czasopisma

W tabeli 16 zebrano liczby woluminów czasopism wpisanych do inwentarza Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w latach 2012–2016.

Tabela 16. Czasopisma wpisane do inwentarza Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w latach 2013–2017 (w wol.)

Rodzaj agendy	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Biblioteka Główna	1 825	2 448	1 757	2 017	1 937
Biblioteki specjalistyczne	5 052	3 492	3 610	2 706	2 814
Razem	6 877	5 940	5 367	4 723	4 751

Liczba zainwentaryzowanych woluminów czasopism w roku 2017 w porównaniu z rokiem 2016 zwiększyła się o 28.

5.3. Zbiory specjalne

W roku sprawozdawczym zainwentaryzowano **839 jednostek** zbiorów specjalnych. Dane dotyczące zbiorów specjalnych zainwentaryzowanych w latach 2013–2017 przedstawiono w tabeli 17.

Tabela 17. Zbiory specjalne zainwentaryzowane w latach 2013–2017 (w jedn.)

Lp.	Rodzaj zbiorów	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
1.	Filmy (DVD)	166	106	70	117	11
2.	Kartografia	37	14	53	31	53
3.	Mikrofilmy	-	-	-	-	-
4.	Prace doktorskie	50	27	24	47	29
5.	Nuty	71	235	143	133	154
6.	Dokumenty elektroniczne	112	207	162	120	173
7.	Ksero	-	-	-	-	2
8.	Płyty CD	283	280	110	101	228
10.	Ikonografia/grafika	14	5	9	5	6
11.	Audiobooki	-	-	88	98	183
Razem		733	874	659	652	839

Liczba zbiorów specjalnych zainwentaryzowanych w roku 2017 w porównaniu z rokiem 2016 zwiększyła się o 187 jednostek.

5.4. Retrokonwersja

Retrokonwersją w 2017 r. objęto **532** rekordy bibliograficzne książek.

Ogólny procent zbiorów zainwentaryzowanych komputerowo do wszystkich zbiorów bibliotecznych wynosi **93,25%**. Dodatkowo poprawiono 2545 opisów książek w ramach melioracji katalogu.

5.5. Ubytki

Ogółem z inwentarzy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych wykreślono na podstawie protokołów ubytków **7705 wol.** na sumę **61 125,08 zł**, w tym z bibliotek specjalistycznych **4390 wol.** na sumę **58 376,89 zł**:

– wydawnictwa zwarte: Biblioteka Główna – 3306 wol., biblioteki specjalistyczne – 1077 wol.; razem – 4383 wol.;

– wydawnictwa ciągłe: Biblioteka Główna – 9 wol., biblioteki specjalistyczne – 3286 wol.; razem – 3295 wol.;

– zbiory specjalne: Biblioteka Główna – 0 jedn., biblioteki specjalistyczne – 27 jedn.; razem – 27 jedn.

5.6. Stan zbiorów

Zbiory Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych zgodnie ze stanem inwentarzy w dniu 31 grudnia 2017 r. liczyły **1 070 073 wol./jedn.** Stan zbiorów bibliotecznych na koniec 2017 r. przedstawiono w tabeli 18.

Tabela 18. Stan zbiorów bibliotecznych na 31 grudnia 2017 r.

Rodzaj jednostki organizacyjnej	Książki w wol.	Czasopisma w wol.	Zbiory specjalne w wol./jedn.
Biblioteka Główna	456 886	51 139	9 411
Biblioteki specjalistyczne	404 764*	87 087*	60 786**
Razem	861 650	138 226	70 197
Razem	1 070 073		

* W tym zbiory Biblioteki Wydziału Teologicznego.

** W tym zbiór norm Biblioteki Wydziału Przyrodniczo-Technicznego.

Liczba jednostek bibliotecznych wprowadzonych do katalogu komputerowego Aleph Biblioteki Główniej i bibliotek specjalistycznych, stan na dzień 31 grudnia 2017 r. – **Załącznik nr 2.**

6. Magazynowanie i ochrona zbiorów

6.1. Magazynowanie zbiorów

W 2017 r. do magazynów Biblioteki Główniej i bibliotek specjalistycznych przyjęto **27 796 jednostek inwentarzowych** zbiorów, tj. o 2696 jednostek inwentarzowych mniej niż w roku poprzednim (tabela 19).

Zbiory czytelnicy Biblioteki Główniej zostały uzupełnione o 616 wol. książek, 129 wol. czasopism (21 tyt.), 1 CD czasopism i 27 wol. prac doktorskich. Ubyło 58 wol. książek.

Stan księgozbioru w wolnym dostępie do półek w czytelnicy BG na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosił 1746 tytułów czasopism i 15 500 wol. książek.

Tabela 19. Zbiory przyjęte do magazynów Biblioteki Główniej i bibliotek specjalistycznych w 2017 r.

Lokalizacja	Druki zwarte	Czasopisma	Zbiory specjalne
	Liczba woluminów		Liczba jednostek
Magazyny Biblioteki Główniej	12 458	1 937	327
Magazyny bibliotek specjalistycznych	9 748	2 814	512
Razem	22 206	4 751	839

Informacje dotyczące szczegółowych zadań związanych z magazynowaniem zbiorów:

1. W 2017 r. magazyn rezerw z ul. Prószkowskiej został przeniesiony do magazynów przy ul. Katowickiej (DS Mrowisko) – zbiory zwarte i specjalne – oraz

- do magazynu przy ul. Dmowskiego – zbiory ciągłe. W ciągu pół roku przeniesiono prawie 40 000 wol.
2. W roku sprawozdawczym przyjęto z egzemplarza obowiązkowego łącznie 896 jedn. wydawnictw specjalnych, w tym:
 - 469 jedn. dokumentów elektronicznych,
 - 233 jedn. dokumentów kartograficznych,
 - 157 nut,
 - 37 jedn. wydawnictw ikonograficznych.Do zbiorów specjalnych łącznie przekazano 581 jedn. Stan wydawnictw specjalnych magazynu rezerw na koniec 2017 r. nie uległ zmianie i wynosił **6248 jedn.**
 3. Stan magazynu rezerw druków zwartych EO nie uległ zmianie i na koniec 2017 r. wynosił **28 685 egz.**
 4. W 2017 r. do magazynu rezerw przekazano **542 egz.** dokumentów życia społecznego.

6.2. Konserwacja zbiorów

W ramach prac introligatorskich związanych z zabezpieczaniem zbiorów Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych ogółem wykonano **3340** różnego typu opraw, w tym **2361** opraw na potrzeby Biblioteki Głównej i **979** opraw dla bibliotek sieci.

Wykonano m.in.:

- 927 opraw twardych książek i czasopism,
- 2 382 opraw miękkich i zeszytowych,
- 26 opraw bindowanych,
- 5 opraw termicznych.

Ponadto do pracowni introligatorskiej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przekazano **108 wol.** czasopism dużego formatu.

6.3. Selekcja i kontrola zbiorów

Zgodnie z przyjętym planem kontroli księgozbioru w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych w 2017 r. pod nadzorem merytorycznym specjalisty ds. kontroli zbiorów przeprowadzono następujące skontra i selekcje księgozbioru:

- selekcja zbiorów w Bibliotece Wydziału Filologicznego UO (1/2017) – ubytkowano 216 wol.;
- skontrum zbiorów ciągłych i specjalnych w Bibliotece Wydziału Filologicznego UO – zbiorów z zakresu filologii romańskiej (2/2017);
- selekcja i ubytkowanie zbiorów ciągłych w Bibliotece Wydziału Ekonomicznego UO (4/2017) – ubytkowano 1321 wol., ubytkowanie zbiorów ciągłych w Bibliotece Wydziału Ekonomicznego UO (15/2017) – 2 wol.;
- selekcja zbiorów ciągłych w Międzywydziałowej Bibliotece Nauk Ścisłych UO – czasopism z zakresu matematyki (6/2017) – ubytkowano 270 wol.;
- selekcja książek w zakresie księgozbioru głównego Biblioteki Głównej UO (7/2017) – ubytkowano 2356 wol.;
- superskontrum w Bibliotece Wydziału Filologicznego UO – zbiorów z zakresu filologii romańskiej (11/2017), braki bezwzględne – ubytkowano 1 wol.;
- superskontrum w Bibliotece Wydziału Filologicznego UO – zbiorów z zakresu filologii wschodniosłowiańskiej (12/2017), braki bezwzględne – ubytkowano 13 wol.;

- superskontrum w Bibliotece Instytutu Psychologii UO (13/2017), braki bezwzględne – ubytkowano 7 wol.;
- selekcja książek w zakresie księgozbioru głównego Biblioteki Głównej UO (14/2017) – ubytkowano 2961 wol.

Inne prace:

- przeinwentaryzowanie książek błędnie zainwentaryzowanych (3/2017; 10/2017) – ubytkowano 7 wol.;
- ubytkowanie książek zniszczonych w wyniku zalania magazynów bibliotecznych Biblioteki Wydziału Ekonomicznego UO (5/2017) – ubytkowano 352 wol.;
- ubytkowanie książek zniszczonych z Międzywydziałowej Biblioteki Nauk Ścisłych UO i z Biblioteki Wydziału Przyrodniczo-Technicznego UO (8/2017) – ubytkowano 400 wol.;
- ubytkowanie i przygotowanie do przeinwentaryzowania książek z Międzyinstytutowej Biblioteki Pedagogicznej UO (9/2017) – ubytkowano 964 wol.;
- ubytkowanie książek zniszczonych w wyniku zalania magazynów bibliotecznych Biblioteki Głównej UO (16/2017) – ubytkowano 40 wol.;
- wpisanie do rejestru ubytków wydawnictw zwartych, ciągłych i specjalnych oraz wykreślenie z inwentarzy i usunięcie z katalogu komputerowego BG UO i bibliotek specjalistycznych 7705 wol. na sumę 61 125,08 zł;
- drukowanie inwentarzy zbiorów zwartych BG UO i bibliotek specjalistycznych.

7. Udostępnianie zbiorów

Wypożyczenia z magazynów bibliotecznych w Bibliotece Głównej i części bibliotek specjalistycznych odbywają się za pomocą skomputeryzowanego systemu rejestracji wypożyczeń OPAC w programie Aleph. Czytelnicy zarejestrowani w bazie Biblioteki mogą zamawiać zbiory z dowolnego komputera podłączonego do Internetu.

1. Liczba wszystkich zarejestrowanych czytelników Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych posiadających konta czytelnicze wynosi **25 590**.

W roku sprawozdawczym konta czytelnicze po raz pierwszy w wypożyczalni Biblioteki Głównej i w bibliotekach specjalistycznych założyło **5076** osób (o 2384 osoby więcej niż w 2016 r.).

2. Liczba aktywnych czytelników, którzy wypożyczyli w 2017 r. książki w wypożyczalni **Biblioteki Głównej**, wynosi **3063** osób, w tym:

- studenci UO: 2344,
- pracownicy UO: 382,
- doktoranci: 210,
- czytelnicy inni: 127.

Liczba aktywnych czytelników, którzy wypożyczyli książki w **bibliotekach specjalistycznych**, wynosiła **7556**.

3. Łączna liczba aktywnych czytelników wypożyczających książki w **Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych** w roku 2017 wynosiła **10 619** osób (o 1105 osób mniej niż w 2016 r.), którzy wypożyczyli łącznie **116 116 wol.** książek. Szczegółowe dane zebrano w tabeli 20 i 21.

Tabela 20. Liczba aktywnych czytelników wypożyczających książki w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych w 2017 r.

Rodzaj agendy	Studenci stacjonarni	Studenci dwóch kierunków	Studenci zaoczni	Pracownicy UO	Inni czytelnicy	Razem
Biblioteka Główna	2 129	43	221	333	337	3 063
Biblioteka Wydziału Ekonomicznego	799	13	90	99	59	1 060
Biblioteka Wydziału Filologicznego	428	7	30	100	60	625
Międzywydziałowa Biblioteka Nauk Ścisłych	734	14	58	191	80	1 077
Biblioteka Wydziału Teologicznego	354	7	6	80	147	594
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	167	0	17	26	5	215
Biblioteka Wydziału Przyrodniczo-Technicznego	268	8	15	18	82	391
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	1 104	18	255	90	135	1 602
Międzyinstytutowa Biblioteka Politologii, Filozofii i Socjologii	588	9	27	112	66	802
Biblioteka Instytutu Psychologii	506	13	99	47	37	702
Międzyinstytutowa Biblioteka Pedagogiczna	264	4	52	45	16	381
Biblioteka Instytutu Sztuki	82	1	0	18	6	107
Razem	7 423	137	870	1 159	1 075	10 619

Tabela 21. Liczba wypożyczonych książek na zewnątrz przez aktywnych czytelników w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych w 2017 r.

Rodzaj agendy	Liczba aktywnych czytelników	Liczba wypożyczonych książek na zewnątrz przez aktywnych czytelników
Biblioteka Główna	3 063	43 424
Biblioteka Wydziału Ekonomicznego	1 060	16 795
Biblioteka Wydziału Filologicznego	625	4 136
Międzywydziałowa Biblioteka Nauk Ścisłych i Biblioteka Wydziału Przyrodniczo-Technicznego	1 468	13 053
Biblioteka Wydziału Teologicznego	594	8 376
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	215	1 560
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	1 602	15 648
Międzyinstytutowa Biblioteka Politologii, Filozofii i Socjologii	802	5 449
Biblioteka Instytutu Psychologii	702	5 217
Międzyinstytutowa Biblioteka Pedagogiczna	381	1 811
Biblioteka Instytutu Sztuki	107	647
RAZEM	10 619	116 116

4. W wypożyczalni Biblioteki Głównej wypożyczono łącznie **30 096** wol. książek, zarejestrowano **31 409** zwrotów oraz **4984** prolongat.

W bibliotekach specjalistycznych udostępniono poprzez wypożyczalnię **57 319** wol. książek. W Bibliotece Filologii Germańskiej dodatkowo wypożyczono 450 wol. z księgozbioru DAAD.

Łączna liczba zbiorów udostępnionych w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych w 2017 r. wyniosła **87 415** wol. książek (tj. o 1883 wol. mniej niż w 2016 r.). Dane dotyczące udostępniania zbiorów w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych zostały przedstawione w tabeli 22.

5. W roku sprawozdawczym czytelnię Biblioteki Głównej i czytelnię Oddziału Informacji Naukowej odwiedziło ogółem **16 863** użytkowników, którzy skorzystali ze **148 552** jednostek bibliotecznych: książek, czasopism i zbiorów specjalnych.

W czytelniach bibliotek specjalistycznych **70 219** czytelników (o 1187 mniej niż w 2016 r.) skorzystało na miejscu z **208 928** jednostek zbiorów bibliotecznych.

Czytelnię BG odwiedziło **13 587** osób (o 978 mniej niż w 2016 r.), w tym:

- studenci UO: 9957,
- pracownicy naukowi UO: 1850,
- inni: 1780.

Średnia miesięczna odwiedzin w czytelni BG w 2017 r. to 1236 osoby (w 2016 r. – 1324 osoby, w 2015 r. – 1438 osób, w 2014 r. – 1650 osób).

Tabela 22. Udostępnianie zbiorów bibliotecznych w czytelniach i wypożyczalniach Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w latach 2015–2017

Formy udostępniania	Udostępnianie w jednostkach bibliotecznych						
	Biblioteka Główna			Biblioteki specjalistyczne			Razem
	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2017 r.
Wypożyczalnie	40 285	34 022	30 096	59 057	55 276	57 319	87 415
Czytelnie	190 613	152 777	148 552	343 000	218 682	208 928	357 480
Razem	230 898	186 799	178 648	402 057	273 958	266 247	444 895

Łączna liczba miejsc w czytelniach wynosiła **531**, z czego w bibliotekach specjalistycznych 413 miejsc, a w Bibliotece Głównej 118 miejsc.

Wypożyczenia międzybiblioteczne

W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych wysłano **1060** zamówień (w tym 1042 krajowych i 18 zagranicznych), z czego sprowadzono z bibliotek polskich i zagranicznych ogółem **664** dokumentów, w tym:

- książek – 475 wol.,
- kserokopii/skanów – 153 jedn.,
- mikrofilmów – 36 jedn.

Wypożyczalnia międzybiblioteczna przyjęła **741** zamówień z innych bibliotek krajowych i **21** z bibliotek zagranicznych. Bibliotekom w kraju wysłano 706 jedn., w tym:

- książek – 472 wol.,
- kserokopii/skanów – 234 jedn.

Do bibliotek zagranicznych wysłano 15 wol. książek. Ogółem przyjęto 470 wol. zwrotów, wysłano 546 zawiadomień o realizacji zamówień oraz udzielono 219 informacji dotyczących zasad funkcjonowania wypożyczalni międzybibliotecznej.

W 2017 r., zgodnie z obowiązującym Regulaminem udostępniania zbiorów, koszty sprowadzenia kopii dokumentów z kraju pokrywane były ze środków na badania własne zamawiających lub opłacane indywidualnie przez zamawiających studentów.

8. Informacja naukowa

Oddział Informacji Naukowej Biblioteki Głównej w 2017 r. odwiedziło **2260** użytkowników, którym udzielono **4100** informacji na podstawie posiadanych baz danych i tradycyjnych źródeł informacji.

W Bibliotece Głównej i jedenastu bibliotekach specjalistycznych udzielono czytelnikom 61 958 informacji (tabela 23).

Tabela 23. Liczba i rodzaj informacji udzielanych w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych w 2017 r.

Rodzaj agendy	Informacje katalogowe	Informacje rzeczowe	Informacje bibliograficzne	Informacje na podst. elektron. baz danych	Razem
Biblioteka Główna	3 218	1 560	980	2 900	8 658
Biblioteki specjalistyczne	24 527	21 189	7 120	464	53 300
Razem	27 745	22 749	8 100	3 364	61 958

Do stałych zadań kształtujących jakość usług informacyjnych, kierowanych do użytkowników Biblioteki Głównej, należały:

- przygotowywanie zestawień bibliograficznych w odpowiedzi na kwerendy użytkowników;
- prowadzenie analizy cytowań dorobku naukowego – 9;
- uaktualnianie informacji o źródłach elektronicznych na stronie WWW biblioteki;
- organizacja dostępu do czasopism elektronicznych i baz danych ze strony WWW biblioteki (wykorzystanie baz danych zob. tabela 23);
- testowanie i promocja nowych baz danych i platform książek elektronicznych;
- rozwiązywanie problemów technicznych związanych z korzystaniem z baz;
- rejestrowanie wycinków prasowych dotyczących Uniwersytetu Opolskiego: opisy są systematycznie przenoszone do Bazy wycinków prasowych zamieszczonych w systemie Aleph, jako osobna baza informacyjno-wyszukiwawcza; opisy bibliograficzne są udostępnione online;
- rejestracja kart SYNABA;
- pełnienie przez Oddział Informacji Naukowej funkcji koordynatora bibliotecznego podczas XV Opolskiego Festiwalu Nauki (28–29.05.2017) oraz uczestnictwo w przygotowaniach Tygodnia Bibliotek w maju 2017 r.; w pomoc włączyli się także inni pracownicy Biblioteki Głównej (z Oddziału Udostępniania, Magazynowania i Konserwacji Zbiorów, Sekcji Obsługi Informatycznej oraz wybranych bibliotek specjalistycznych).

Wykorzystanie zasobów informacji elektronicznej dostępnej dla użytkowników sieci lokalnej Uniwersytetu Opolskiego przedstawiono w tabeli 24.

Tabela 24. Wykorzystanie zasobów informacji elektronicznej dostępnej użytkownikom sieci lokalnej Uniwersytetu Opolskiego z zagranicznych baz danych oraz platform książek elektronicznych w 2017 r.

Baza	Liczba wyszukiwań	Liczba pobranych tekstów	Koszt zakupu (PLN)
AIP/APS	brak danych	1 784	14 703,05
American Chemical	726	2 546	32 443,38

Society			
ATLA Religion Database (EBSCO)	2 018	47 abstraktów	5 996,35
Cambridge Journals	brak danych	163	8 909,58
C.E.E.O.L.	102	1 490 (w tym open access)	31 707,80
EBSCO eIFL	35 125	7 626	100% przez MNiSW
EBSCO eBook Academic Collection	5 845	3 321	21 233,70
Elsevier Online/Infona (ScienceDirect) czasopisma i książki	3 880 (dane dot.tylko wersji online)	22 419	100% przez MNiSW
EMIS Intelligence Region	8 604 (liczba wejść)	14 565 (liczba stron)	22 227,65
IBUK Libra	49 348 (liczba sesji) 6 937 (liczba wyszukiń) 16 123 (wraz z wyszukiwaniem wewnątrztekstowym)	681 677 (liczba otwartych stron według raportu „Ranking książek”)	264 999,99
JSTOR	1 902	1 546	7 731,94
Literary Reference Center (EBSCO)	485	544	13 769,47
Mathematical Reviews	3 762	2 277 record view	4 000 zł
MyiLibrary	13	24 (number of pages viewed)	kolekcja książek wykupionych na własność
Nature	17	362	100% przez MNiSW
PsycArticles (EBSCO)	1 423	590	33 927,34
Reaxys	-	-	REZYGNACJA
Royal Society of Chemistry	316	3 826	19 072,96
SAGE Journals Online	609	645	rezygnacja – dostęp tylko do opłaconych roczników 1999–2012
Science	5	69	100% przez MNiSW
Scopus	21 281	11 653 record views	100% przez MNiSW
SocINDEX with full text (EBSCO)	2 621	786	19 094,80
SPRINGER SpringerLink/Infona (czasopisma i książki)	brak danych	17 784	100% przez MNiSW
Web of Science Core Collection (platform wydawcy)	17 088 (dane z ICM)	4 687 (records viewed)	100% przez MNiSW
Wiley Online/Infona (czasopisma i książki)	1 155 / brak danych	6 828	100% przez MNiSW

8.1. Baza Wiedzy Uniwersytetu Opolskiego. Repozytorium Instytucjonalne

W 2017 r. kontynuowano systematyczną rozbudowę uczelnianego repozytorium instytucjonalnego. W minionym roku do opisów bibliograficznych ewidencjonowanych publikacji podpięto 1316 plików – tekstów publikacji w wersji elektronicznej.

Ogółem do Bazy Wiedzy UO **wprowadzono 925 publikacji zwartych**, w tym:

- opisów monografii naukowych 825,

- opisów podręczników akademickich 5,
- opisów encyklopedii i słowników 32,
- opisów wydań specjalnych czasopism 6,
- opisów publikacji, których typ określa się jako inne, 91.

Do Bazy Wiedzy UO **wprowadzono również 2581 opisów rozdziałów, artykułów z czasopism i materiałów pokonferencyjnych**, w tym:

- rozdziałów z książek – 1371 (afiliowanych na UO 1366),
- artykułów z czasopism – 1221 (afiliowanych na UO 1198, w tym artykuły z czasopism lista A – 219, artykuły z czasopism lista B – 659, artykuły z czasopism lista C – 45, artykuły spoza list – 298).
- materiałów konferencyjnych indeksowanych w bazie Web of Science – 22.

Ogółem w roku sprawozdawczym do Bazy Wiedzy UO wprowadzono **3506 opisów**.

8.2. POL-on – PBN

W 2017 r. kontynuowano pracę w Zintegrowanym Systemie Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym, w skład którego wchodzi: POL-on System Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym, PBN Polska Bibliografia Naukowa, Pol-index Polska Baza Cytowań oraz ORPPD Ogólnopolskie Repozytorium Pisemnych Prac Dyplomowych.

W 2017 r. dokonano oceny i przyznania kategorii naukowej jednostkom naukowym i uczelniom w kraju. Jednym z elementów parametryzacji była ocena dorobku naukowego jednostek. W imieniu Uniwersytetu Opolskiego Biblioteka Główna sprawozdawała publikacje z Bazy Wiedzy UO do PBN. W badanym obszarze w bazie PBN Polska Bibliografia Naukowa wprowadzona jest następująca liczba publikacji dla jednostek UO wydanych w latach 2013–2017:

- Wydział Przyrodniczo-Techniczny: 1091
- Wydział Teologiczny: 727
- Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki: 323
- Wydział Nauk Społecznych: 2731
- Wydział Filologiczny: 1698
- Wydział Prawa i Administracji: 994
- Wydział Ekonomii: 579
- Wydział Chemii: 359.

Ogółem wprowadzono **8502 rekordów bibliograficznych opisów publikacji**. Import danych z Bibliografii UO oraz Bazy Wiedzy do PBN wykonywany był systematycznie, tak aby wydziały mogły spełnić obowiązek sprawozdawczy wymagany przez MNiSW.

8.3. Baza PEDAGOG

W 2017 r. kontynuowano wieloletnie przedsięwzięcie badawczo-informacyjne związane z tworzeniem bazy danych **PEDAGOG** dofinansowywane przez MNiSW ze środków na upowszechnianie nauki. Zespół w składzie: dr Anna Błaszczuk, dr Barbara Kmiecik, Ewelina Pisarek, Beata Niedbalec, Katarzyna Mazur-Kulesza, Magdalena Kortas, Bożena Woźniak oraz Elżbieta Niedźwiedź, wykonał prace dokumentacyjne, rozbudowując bazę PEDAGOG w ramach profili: edukacja wczesnoszkolna, wychowanie przedszkolne, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza – materiały z czasopism pedagogicznych, psychologicznych, książek, rozdziałów z książek i aktów prawnych.

W 2017 r. do bazy wprowadzono **1394** nowe rekordy. Stan bazy na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł ogółem **27 875** opisów.

8.4. Wystawy

Jednym z ważniejszych zadań Oddziału Informacji Naukowej promujących bibliotekę i jej zbiory jest organizacja wystaw. Wśród wystaw tematycznych i okolicznościowych organizowanych w 2017 r. na uwagę zasługują:

- *20 lat Wydziału Historyczno-Pedagogicznego* (11.02.2017);
- *Prof. Stanisław S. Nicieja – benefis* (10.03.2017);
- *Wystawa Doctores Honoris Causa UO – prof. dr hab. Tomasz Szarota i prof. dr hab. Marcei Kosman* (10.03.2017);
- *800 lat Opola. Dzieje miasta w książkach i prasie. Wybór publikacji ze zbiorów Biblioteki Głównej UO, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu i Archiwum Państwowego w Opolu* (15.03.2017);
- *15 lat Opolskiego Festiwalu Nauki. Migawki z przeszłości* (28.05.2017);
- *ABE IPS wystawa zagranicznej literatury naukowej – Wydział Ekonomiczny UO oraz Wydział Nauk Ścisłych UO* (05.2017).
- *20 lat po powodzi* (11.07.2017);
- *Doctor honoris causa Uniwersytetu Opolskiego prof. Franciszek Kokot* (11.10.2017);
- *Propozycje nowości wydawniczych w zbiorach Biblioteki Głównej* (14.10.2017);
- *Jubileusz 60-lecia pracy naukowej prof. Doroty Simonides. 60 lat folklorystycznych badań w opolskim ośrodku akademickim* (20.10.2017);
- *Tak minął rok 2015–2016* (11.2017);

Uzupełnieniem działalności wystawienniczej Oddziału Informacji Naukowej były ekspozycje organizowane przez biblioteki specjalistyczne. Szczegółowe informacje dotyczące organizowanych wystaw i popularyzacji zbiorów zamieszczone są w sprawozdaniach poszczególnych bibliotek specjalistycznych.

Spotkania i wykłady w ramach Złotej Serii Wykładów Otwartych w 2017 r.

Lp.	Data	Prelegent	Temat wykładu
1	17.05.2017	prof. dr hab. Antoni Sułek	<i>Etnohistoria zagłady Żydów na prowincji. Lekcja dla badaczy społecznych</i>
2	18.05.2017	prof. dr hab. Piotr Szarota	<i>Od „Psychologii uśmiechu” do „Londynu 1967” – w poszukiwaniu formuły badań interdyscyplinarnych</i>
3	16.11.2017	prof. dr hab. Wiesław Banyś	<i>Uniwersytet nowoczesny a projekt Ustawy 2.0</i>
4.	6.12.2017	prof. dr hab. Jacek Wódz	<i>Podejście antropologiczno-polityczne w rozumieniu Europy Środkowej</i>

9. Komputeryzacja

Poza bieżącą obsługą informatyczną poszczególnych oddziałów i agend bibliotecznych pracownicy Sekcji Obsługi Informatycznej zrealizowali w 2017 r. następujące zadania:

- Dokonano aktualizacji oprogramowania na serwerze HAN, przeniesiono serwer HAN do serwerowi Centrum Informatycznego.
- Przygotowano zamówienia na zakup legitymacji elektronicznych i hologramów.
- Przygotowano nieaktualne i zniszczone hologramy i blankiety legitymacji elektronicznej do likwidacji.
- Prowadzono prace przy drukowaniu ELS i ELD (przygotowanie danych do wydruku legitymacji, skanowanie brakujących zdjęć, wydruk legitymacji, prowadzenie dokumentacji związanej z przyjmowaniem i wydawaniem legitymacji).
- Przygotowano dokumentację do przetargu na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania.
- Przeinstalowano i skonfigurowano używane komputery przekazywane do bibliotek sieci, skonfigurowano drukarki systemu OPAC, drukarki sieciowe, przeprowadzano bieżącą naprawę sprzętu.
- Wykonywano prace bieżące związane z serwisowaniem sprzętu komputerowego, reinstalowaniem systemów i drukarek, konserwacją baz pozostałych w programie SOWA, instalowano programy antywirusowe, Office, dokonywano bieżących konfiguracji systemu Aleph.
- Dokonano wymiany 15 komputerów w sali katalogowej OIN oraz 15 komputerów dla pracowników (konfiguracja systemu, instalacja oprogramowania, drukarek).
- Zapewniono obsługę informatyczną Złotej Serii Wykładów Otwartych oraz Opolskiego Festiwalu Nauki.
- Przygotowano zużyty sprzęt komputerowy do likwidacji.
- Przygotowano nową stronę KDBASP i zajęto się jej administracją.
- Dokonywano aktualizacji informacji na stronie WWW Biblioteki Głównej.
- Pełniono nadzór nad prawidłowym działaniem Repozytorium publikacji pracowników naukowych Uniwersytetu Opolskiego: nadzór nad pracą serwera baz danych Mysql 5.5, serwera Apach 2.2, środowiska Java, instalacja aktualizacji, codzienne przygotowanie kopii bazy danych i systemu repo.

10. Digitalizacja dokumentów do Śląskiej Biblioteki Cyfrowej

W ramach realizacji zadania „Digitalizacja jako sposób ochrony i upowszechniania druków zabytkowych” w 2017 r. poddano cyfryzacji 15 książek (ok. 3500 stron), umieszczając je na platformie Śląskiej Biblioteki Cyfrowej wraz z informacją o metadanych każdego zdigitalizowanego obiektu. Dodatkowo digitalizowano zbiory dla wypożyczalni międzybibliotecznej oraz skanowano dokumenty do Bazy Wiedzy UO (24 855 stron).

Łącznie zasoby cyfrowe Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego na serwerach ŚBC wynoszą **642** publikacje.

11. Dydaktyka. Praca naukowa. Publikacje. Seminaria. Konferencje

11.1. Dydaktyka

1. W ramach zajęć dydaktycznych pracownicy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych prowadzili zajęcia z przysposobienia bibliotecznego dla studentów I roku studiów stacjonarnych, licencjackich i uzupełniających magisterskich oraz studiów niestacjonarnych. Łącznie 16 pracowników BG oraz bibliotek specjalistycznych przeprowadziło 201 godzin zajęć z przysposobienia bibliotecznego.

2. Pracownicy Oddziału Informacji Naukowej prowadzili zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół gimnazjalnych i średnich.

3. Dorota Wierzbicka-Próchniak, specjalista ds. zbiorów elektronicznych, przeprowadziła następujące szkolenia:

- szkolenie dla redaktorów i superredaktorów Bazy Wiedzy UO,
- na Wydziale Teologicznym dla pracowników naukowych i doktorantów w zakresie zawartości i korzystania z baz danych subskrybowanych przez UO,
- zajęcia dla pracowników naukowych kierunku lekarskiego z zakresu korzystania z katalogu bibliotecznego oraz źródeł elektronicznych,
- na Wydziale Filologicznym szkolenie z baz danych dla studentów I roku,
- szkolenia i prezentacje dla studentów i pracowników UO oraz warsztaty dla bibliotekarzy przeprowadzane przez dostawców następujących baz danych: Web of Science, Academica (2 webinaria dla pracowników biblioteki).

11.2. Praca naukowa

Ks. mgr **Tadeusz Grabuńczyk** kontynuował współpracę z ks. prof. dr. hab. Norbertem Widokiem przy opracowaniu „Przeglądu Piśmiennictwa Teologicznego” 2017, nr. 44–45. Wspólnie dokonali wyboru literatury do poszczególnych działów PPT, przygotowując 420 opisów bibliograficznych.

11.3. Publikacje pracowników Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego

W wyniku realizowanych badań własnych oraz prac dokumentacyjnych ukazało się w 2017 r. 10 publikacji pracowników Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych.

Zestawienie bibliograficzne publikacji pracowników Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych Uniwersytetu Opolskiego za 2017 r.

Kmiecik Barbara

1. *Baza Wiedzy – system zintegrowany i integrujący*, „Bibliotekarz Opolski”, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki (Opole) 2017, vol. 61, nr 2, <http://www.bibliotekarzopolski.pl/arch/bo172.pdf>.

Kmiecik Barbara

2. *Być kamieniem w mozaice, czyli o wartości własnej człowieka w pismach Edyty Stein (św. Teresy Benedykty od Krzyża)*, „Zeszyty Naukowe Centrum Badań im. Edyty Stein”, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (Poznań) 2017, nr 16–17, s. 159–176.

Kmiecik Barbara

3. *Towarzystwo duchowe małżonkom i osobom w sytuacjach nieregularnych w świetle adhortacji „Amoris Laetitia”*, „Family Forum” 2017, t. 7, s. 107–124.

Matwiejczuk Wanda, Mazur-Kulesza Katarzyna

4. *Magiczna noc w muzeum*, „Indeks” 2017, nr 5–6, s. 105.

Mazur-Kulesza Katarzyna

5. *Cztery trony Karola IV*, „Indeks” 2017, nr 3–4, s. 145.

Mazur-Kulesza Katarzyna

6. *Św. Barbara w Muzeum Uniwersytetu Opolskiego*, „Indeks” 2017, nr 7–8, s. 122–123.;

Szewczyk-Kłos Danuta, Kmiecik Barbara

7. *Zasoby Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego warsztatem badacza historii i kultury Kresów*, [w:] *Biblioteki w kulturze Kresów / Kalczyńska Maria [i in.]* (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2017, ISBN 978-83-7395-753-4, s. 100–106.

Wierzbicka-Próchniak Dorota, Szewczyk-Kłos Danuta

8. *Baza PEDAGOG – czy dziedzinowe bazy danych nadal są potrzebne użytkownikom informacji naukowej*, [w:] *Bibliograficzne bazy danych: perspektywy i problemy rozwoju. III Konferencja Naukowa Konsorcjum BazTech, Kraków, 26–27 czerwca 2017 r. / Sójkowska Iwona, Derfert-Wolf Lidia* (red.), Materiały Konferencyjne EBIB 2017, nr 25, Stowarzyszenie EBIB, ISBN 978-83-63458-08-9, s. 1–11.

Wierzbicka-Próchniak Dorota

9. *Uniwersytet Opolski: Biblioteka Główna*, [w:] *Cyfrowa pamięć regionu: 10 lat Śląskiej Biblioteki Cyfrowej / Bratkowski Przemysław, Lis Remigiusz, Szulc Marek* (red.), Biblioteka Śląska, 2017, ISBN 978-83-64210-41-9, s. 44–45.

10. **Kalczyńska Maria, Szewczyk-Kłos Danuta, Jańdziak Anna, Malczewski Paweł** (red.), *Biblioteki w kulturze Kresów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2017, ISBN 978-83-7395-753-4, 154 s.

11.4. Seminaria, warsztaty, szkolenia

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracownicy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych uczestniczyli w szkoleniach i prezentacjach przeprowadzanych przez dostawców następujących baz danych i platform książek elektronicznych: Web of Science, Academica (2 webinaria dla pracowników biblioteki). Ponadto brali udział w następujących formach kształcenia:

1. Wykład dr Anety Drabek z Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego *Czasopisma naukowe jako element promocji uczelni*, 7.12.2017

2. Wyjazd szkoleniowy do Muzeum Śląskiego w Katowicach
organizator: Biblioteka Główna UO,
22.06.2017, Katowice

3. Dla pracowników Biblioteki zorganizowano 3-semestralny kurs języka angielskiego. Kurs rozpoczął się w semestrze letnim 2016/2017 a zakończy w czerwcu 2018 roku. W kursie bierze udział 20 pracowników Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych UO.

4. Katarzyna Mazur-Kulesza, Wanda Matwiejczuk

Wyjazd szkoleniowy z zakresu komputerowej ewidencji archiwaliów i zastosowaniu systemu ZoSIA,

organizator: Narodowe Archiwum Cyfrowe,

16.10.2017, Warszawa

5. Wanda Matwiejczuk, Katarzyna Mazur-Kulesza

Szkolenie w Narodowym Archiwum Cyfrowym,

16.10.2017, Warszawa

6. Ewelina Pisarek

Szkolenie dotyczące ankiety jednostki za lata 2013–2016

7.02.2017, Warszawa

7. Ewelina Pisarek, Dorota Wierzbicka-Próchniak

IV Ogólnopolskie Seminarium Użytkowników Uczelnianych Baz Wiedzy,

Politechnika Warszawska,

5.06.2017, Warszawa

8. Ewelina Pisarek, Wojciech Pacha

Seminarium użytkowników oprogramowania Omega-Psir na Politechnice Warszawskiej,

Biblioteka Główna oraz Instytut Informatyki Wydziału Elektroniki i Technik Informatycznych,

16.10.2017, Warszawa

9. Dorota Wierzbicka-Próchniak

Seminarium *Popularyzacja i zarządzanie dorobkiem naukowym – narzędzia, rozwiązania, oprogramowanie*, Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego,

10.04.2017, Warszawa

10. Dorota Wierzbicka-Próchniak

Spotkanie Członków Konsorcjum Bibliotek Kierunków Ekonomicznych,

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu,

6.06.2017, Poznań

11. Agata Gasińska, Renata Żemojcin

Szkolenie dot. deskryptorów w Bibliotece Narodowej

21–22.09.2017, Warszawa.

11.5. Zagraniczne wyjazdy szkoleniowe

1. Paulina Ptaszyńska

Wyjazd studyjny na 57. Biennale Sztuki w Wenecji – 57th INTERNATIONAL ART EXHIBITION. VIVA ARTE VIVA. Dokumentacja fotograficzna do celów naukowych i dydaktycznych, zakup katalogów, rozpoznanie rynku wydawniczego

Termin: 5–8.10.2017,

Miejsce: Włochy, Wenecja

2. Magdalena Janus

Wyjazd na staż specjalistyczny w ramach programu ERASMUS+

Termin: 17–21.07.2017,

Miejsce: Czarnogóra-Uniwersytet, Podgorica

3. Danuta Szewczyk-Kłos

Wyjazd studyjny – udział w XIV wyjeździe edukacyjnym bibliotekarzy do bibliotek norweskich.

Termin: 1–10 lipca 2017,

Miejsce: Biblioteka Narodowa w Oslo, Biblioteka Uniwersytecka w Bergen, Biblioteka Publiczna w Stavanger

11.6. Konferencje. Wyjazdy służbowe

Pracownicy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych uczestniczyli w 2017 r. w następujących konferencjach naukowych:

1. Urszula Grabińska

XXIII Walne Zgromadzenie Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES,

Zarząd Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES,

5–7.09.2017, Toruń

2. Elżbieta Guziak

XV Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Prawniczych „Czerpiemy z dziedzictwa – idziemy w przyszłość”,

8–9.06.2017, Szczecin

3. Katarzyna Mazur-Kulesza

Konferencja Naukowa „Tożsamość i dziedzictwo. Muzea uczelniane”

Referat: *Ar. Branding i jego rola w działalności muzeum – na przykładzie Muzeum Uniwersytetu Opolskiego*,

22–24.11.2017, Kraków

4. Katarzyna Mazur-Kulesza

Walne Zgromadzenie Wyborcze Członków Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych,

28.03.2017, Warszawa

5. Danuta Szewczyk-Kłos

Prezentacja projektu E-Omnis,

7.02.2017, Warszawa

6. Danuta Szewczyk-Kłos

Konferencja w ramach XXXV Forum Bibliotekarzy „Biblioteka dla Dydaktyki”,

referat: *Nowe funkcje biblioteki akademickiej i jej współpraca z jednostkami organizacyjnymi uczelni*, Wyższa Szkoła Bankowa w Chorzowie,

10.02.2017, Chorzów

7. Danuta Szewczyk-Kłos
Akademia Dyrektorów PWN,
30.03.2017, Warszawa

8. Danuta Szewczyk-Kłos
Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Opola, Wrocławia, Zielonej Góry,
10.04.2017, Wrocław

9. Danuta Szewczyk-Kłos
Zjazd KDBASP,
25–27.09.2017, Warszawa

10. Danuta Szewczyk-Kłos, Dorota Wierzbicka-Próchniak
III Konferencja Naukowa Konsorcjum BazTech,
Biblioteka Politechniki Krakowskiej,
25–27.06.2017, Kraków

11. Dorota Wierzbicka-Próchniak
Konferencja „Biblioteka naukowa – czy jeszcze naukowa?”
Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu,
25–26.10.2017, Poznań.

12. Muzeum Uniwersytetu Opolskiego – pracownia naukowo-dydaktyczna

12.1. Działalność organizacyjna Muzeum Uniwersytetu Opolskiego

1. Przygotowano organizacyjnie i merytorycznie spotkania okolicznościowe, promocje książek, wystawy i inne formy promocji Uniwersytetu Opolskiego oraz Muzeum UO.
2. Kontynuowano współpracę z: Oddziałem Regionalnym Śląska Opolskiego – Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Opolskim Klubem Krajoznawców oraz Polskim Towarzystwem Historycznym w Opolu.
3. Uzupełniono stałe ekspozycje – galerię doktorów honoris causa UO, aparaturę Instytutu Fizyki, umieszczono nowe nabytki i eksponaty przyjmowane zarówno na stałe do zbiorów, jak i w formie depozytów.
4. Zapewniono materiały do bieżącej konserwacji zbiorów muzealnych.
5. Opracowano instrukcję dotyczącą ewidencji archiwaliów przyjmowanych do zbiorów Muzeum UO i założono księgę archiwalną.

12.2. Wystawy. Spotkania naukowe. Wykłady. Promocje książek

W 2017 r. w Muzeum UO eksponowano następujące wystawy okolicznościowe i tematyczne:

1. Kontynuacja stałej wystawy *Alma Mater Opoliensis 1994–2014*;
2. *Paleo Art – prehistoria w obrazach*, wystawa przygotowana przez Jakuba Kowalskiego i Piotra Janeckiego, doktorantów Europejskiego Centrum Paleontologii UO (9.01–18.02.2017);
3. *Cesarz na czterech tronach. Droga życiowa Karola IV Luksemburskiego*, wystawa udostępniona przez Czeskie Centrum w Warszawie. Otwarcie wystawy połączono

z wykładem dr. hab. Bogusława Czechowicza, prof. UO, na temat *Karol IV a Śląsk* (23.02.–14.03.2017);

4. *Wzgórze Uniwersyteckie – historia i zabytki*, wystawa długoterminowa zorganizowana w ramach projektu przygotowanego przez Instytut Historii UO i dotowana ze środków Urzędu Miasta Opola (15.03.–30.10.2017);
5. *Drewniane cerkwie w polskim i ukraińskim regionie Karpat*, wystawa z Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie (19.04.2017);
6. Polonijni artyści i społecznicy z USA – Ryszard Druch i Grzegorz Gustaw, wystawa rysunku grafiki, malarstwa, rzeźby (29.11.2017);
7. Ekspozycja zabytków sakralnych w Kaplicy św. Wojciecha uzupełniana o nowe nabytki muzealne – stała wystawa;
8. Kontynuacja stałej wystawy *Paleontologiczne skarby Ziemi Opolskiej*, ekspozycja okazów sprzed 200 milionów lat, zorganizowana z udziałem Europejskiego Centrum Paleontologii i Pracownię Paleobiologii UO.

Odbyły się następujące spotkania i wykłady naukowe:

1. Na zapotrzebowanie Instytutu Studiów Edukacyjnych przeprowadzono wykłady dla studentów II i III roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na tematy: *Znaczenie zbiorów historycznych, zabytkowych muzeum w edukacji kulturalnej młodzieży* oraz *Zbiory muzealne jako źródła do badań naukowych*.
2. W styczniu 2017 r. Muzeum UO było współorganizatorem „Nocy Biologów”. Program obejmował: projekt „Miejscy paleontolodzy” (realizacja Rafał Janowski), wykład *Opolskie frutti di mare* (D. Mazurek), warsztaty „Kiedy miasto było morzem – odtwórz kredowych mieszkańców Opola” (P. Janecki, K. Kardynał, E. Tischner, P. Ulwański), wykład *Od prakota do lwa kanapowego* (P. Ulwański).
3. Podczas X Nocy Muzeów (3.11.2017) nawiązano do historii Opola i Wzgórza Uniwersyteckiego, zrealizowany program objął m.in.:
 - *Kazimierz I Opolski i jego czasy*, prezentacja multimedialna (oprac. H. Welc);
 - *Historia geologiczna Wzgórza Uniwersyteckiego*, wykład dr hab. E. Jagt-Yazykova, prof. UO;
 - *Archeologiczne ślady historii Opolszczyzny*, wykład dr M. Przysiężna-Pizarska;
 - *Skamieniałości paleontologiczne w architekturze Opola*, wykład R. Janowski.
4. W ramach XV Opolskiego Festiwalu Nauki w Muzeum Uniwersytetu Opolskiego miały miejsce następujące imprezy:
 - „Noc Nauki” (26.05.2017), w czasie której odbyły się dwa wykłady: *Odkrywanie triasowych światów* (J. Kowalski) oraz *Dinozaury z ekranów vs. surowy głos nauki*.
5. Podczas „Pikniku Naukowego” (28.05.2017) prezentowano wystawę „Wzgórze Uniwersyteckie – historia i zabytki”. Wystawa tematycznie nawiązywała do obchodów 800-lecia Opola.
6. W „Dniu Otwartym” (29.05.2017) w sali Muzeum UO odbyły się projekcje filmów: *Czyste jest lepsze – czyli jak na Uniwersytecie Opolskim dba się o środowisko naturalne* oraz *Uniwersytet Opolski – film promocyjny*. Po wystawach stałych oprowadzała prof. E. Jagt-Yazykova.

W ramach stałego cyklu spotkań współorganizowanych przez Muzeum UO i Opolski Klub Krajoznawców odbyły się następujące prelekcje i promocje książek:

1. *Energiczne, władcze, pobożne. Księżniczki i książne opolskie*, prelekcja połączona z promocją książki, ref. prof. A. Pobóg-Lenartowicz (9.01.2017);

2. *Władysław I Opolski (1225–1281). Ostatni władca Górnego Śląska*, dr W. Dominiak (6.02.2017);
3. *Spoleczność miasta Opola pod koniec XVII i w początkach XVIII w.*, R. Sękowski (8.05.2017);
4. *Koło Akademików Opolan w Poznaniu*, dr M. Patelski (5.06.2017);
5. *Wieści ze Stobrawskiego Parku Krajobrazowego*, ref. T. i H. Hadasz (5.07.2017);
6. *Żołnierze Wojska Polskiego – jeńcy wojenni na Górnym Śląsku 1939–1945*, ref. dr P. Stanek (4.09.2017);
7. *Średniowieczne fortyfikacje Opola*, ref. J. Sowiński (2.10.2017);
8. *Wieża ratuszowa – świadek dziejów miasta*, ref. Andrzej Hamada (4.12.2017);
9. Spotkanie autorskie z Wojciechem Mikołuszką i promocja książki *Z tatą na dinozaury* (9.12.2017);
10. Promocja nowości książkowych pracowników Instytutu Historii UO: książki pamiątkowej poświęconej pamięci prof. Leszka Kuberskiego (red. A. Maziarz); książki jubileuszowej dedykowanej prof. Barbarze Kubis (red. A. Gołębiowska); książki poświęconej Kresom Wschodnim w XIX i XX wieku (red. A. Dawid i J. Lusek).

12.3. Odwiedziny w Muzeum UO. Dydaktyka

1. W 2017 r. Muzeum UO odwiedziło **5646** osób, tj. o 113 więcej niż w roku 2016 (w tym w zorganizowanych grupach 3280 osób).

Wśród zwiedzających zbiory muzealne byli w większości dorośli i młodzież szkolna z Opolszczyzny i z kraju. Z zagranicy goszczono przedstawicieli uczelni wyższych, studentów, turystów z takich państw jak: Chiny, Japonia, Indie, Turcja, Ukraina, Rosja, Czechy, Hiszpania, Stany Zjednoczone, Afganistan, Albania, Uzbekistan, Szwecja, Niemcy, Belgia i inni.

2. Dydaktyka:

W zakresie działalności dydaktycznej przeprowadzono 8 lekcji muzealnych. Uczestnikami tych zajęć byli w większości uczniowie szkół podstawowych i średnich, a także dzieci w wieku przedszkolnym. Ponadto odbyło się 14 spotkań i odczytów. Uczestniczyło w nich ok. 2500 osób, zrealizowano 12 seansów filmowych dla 580 osób, a także 24 inne zajęcia dla blisko 720 osób.

Dla studentów I roku studiów UO: filologii polskiej, wschodniosłowiańskiej, angielskiej, sztuki, ekonomii, psychologii, pedagogiki, historii, jak również studentów Politechniki Opolskiej przeprowadzono zajęcia przybliżające historię Uniwersytetu Opolskiego.

Realizacją zajęć dydaktycznych dla uczniów szkół licealnych z Opola i Aglomeracji Opolskiej w ramach podpisanej przez UO umowy *Odkrywcy Sekretów Nauki AO – Wzrost kompetencji uczniów i nauczycieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na obszarze Aglomeracji Opolskiej* – RPOP.09.01.02-16-005/15 przyznany Decyzją Zarządu Województwa Opolskiego nr 2548/2016 z dn. 29.08.2016 r. (Aneks nr 2586/2016 r. z dn. 7.09.2016 r.) – dr W. Matwiejczuk, K. Mazur-Kulesza.

Za realizację programu upowszechniającego historię Uniwersytetu Opolskiego i zabytkowego historycznego miejsca – Wzgórza Uniwersyteckiego oraz zaangażowanie w organizację 25. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa w Polsce „Krajobraz Dziedzictwa – Dziedzictwo Krajobrazu” Muzeum UO 17.11.2017 otrzymało wyróżnienie z Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

12.4. Zbiory muzealne. Prace merytoryczne, ewidencja zbiorów

1. Stan zbiorów

Inwentarze oraz księgi ewidencyjne zawierają ogółem **626 jednostek**, w tym:

- 68 eksponatów z różnych dziedzin sztuki,
- 20 numizmatów,
- 2 kartografie,
- 471 fotografii,
- 5 archiwaliów,
- 60 inne,
- 10 z techniki,
- 29 innych.

W księdze depozytów zarejestrowanych jest 89 jednostek, w tym: z zakresu sztuki 31, archeologii 10, geologii 9, techniki 10, innych 29.

Nowe nabytki przyjęte do zbiorów na własność pochodzą z zakupu i darów, depozyty od osób prywatnych. Na uwagę zasługuje fakt pozyskania archiwaliów i eksponatów z gabinetu senatora E.J. Omańczyka, a także depozytu zabytkowych mebli należących w przeszłości do Pana Senatora.

2. W 2017 r. komisja inwentaryzacyjna przeprowadziła kontrolę stanu depozytów znajdujących się w Muzeum UO, zakończoną protokołem stanu faktycznego bez zastrzeżeń.

3. Założono księgę ewidencji materiałów pomocniczych do wystaw i drobnych darów. Stan tego zbioru obejmuje 53 jednostki.

4. Zintensyfikowano prace archiwizacyjne w obrębie zbioru fotografii, filmów i materiałów przyjętych do Muzeum, posiadających znaczenie archiwalne.

13. Elektroniczna Legitymacja Studenta

Wyznaczeni pracownicy Sekcji Obsługi Informatycznej Biblioteki Głównej odpowiedzialni byli za procedurę przygotowania i rozdysponowania elektronicznych legitymacji. W 2017 r. wydrukowali i przekazali do dziekanatów **2987 ELS** i **93 ELD**. Procedura zaopatrywania studentów w legitymacje obejmuje: przygotowanie dokumentacji przetargowej na blankiety, hologramy, materiały eksploatacyjne do drukarek; prowadzenie dokumentacji związanej z przyjmowaniem i wydawaniem legitymacji oraz przeprowadzenie procedury likwidacji legitymacji zniszczonych lub nieaktualnych.

14. Uwagi końcowe

W sprawozdaniu przedstawiono szczegółowe dane ilościowe i jakościowe dotyczące działalności Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych w 2017 r. Porównując je z danymi z poprzednich lat, można stwierdzić, że wciąż zwiększa się zakup dostępów do książek elektronicznych i ich wykorzystanie. Biblioteka nieustannie stara się zaspokoić potrzeby również tych użytkowników, którzy oczekują dostępu do literatury naukowej i podręczników w wersji tradycyjnej. Równy dostęp użytkowników do wiedzy i informacji jest podstawą zrównoważonego rozwoju biblioteki naukowej.

Biblioteka wzorem lat ubiegłych starała się aktywnie uczestniczyć w życiu kulturalnym uczelni i miasta, promując usługi biblioteczno-informacyjne w czasie Tygodnia Bibliotek i Międzynarodowego Dnia Książki, przygotowując zróżnicowany i rozbudowany program na XV Opolski Festiwal Nauki. Wystawy i pokazy oraz prezentacje i konkursy na stałe znalazły się już w kalendarzu imprez festiwalowych organizowanych dla mieszkańców regionu, a szczególnie dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Biblioteka nadal stara się kontynuować wieloletnią już tradycję współorganizowania Złotej

Serii Wykładów Otwartych. W sierpniu 2017 r. Biblioteka Główna UO miała zaszczyt gościć kilkunastu członków Światowego Kongresu IFLA 2017, który odbył się w dniach 19-25 sierpnia 2017 r. we Wrocławiu.

W roku sprawozdawczym został przeniesiony magazyn rezerw zbiorów z egzemplarza obowiązkowego. Zbiory zwarte i zbiory specjalne umieszczono w magazynie przy ul. Katowickiej (DS Mrowisko), natomiast zbiory ciągłe przewieziono do magazynu przy ul. Dmowskiego. W przeniesieniu zbiorów brali udział pracownicy Biblioteki Głównej i bibliotek specjalistycznych UO. Prace związane z przeprowadzką zbiorów trwały od kwietnia do końca września 2017 r. i były wielkim zadaniem organizacyjnym i logistycznym, z którym pracownicy Biblioteki poradzili sobie doskonale.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 13/2016 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie: utworzenia centralnego systemu ewidencji i archiwizacji dorobku piśmienniczego, wydawniczego i dydaktycznego Uniwersytetu Opolskiego oraz zasad funkcjonowania Bazy Wiedzy Uniwersytetu Opolskiego, pracownicy Biblioteki zajmują się rejestrowaniem dorobku naukowego pracowników i jednostek organizacyjnych Uczelni. Podstawę Bazy Wiedzy Uniwersytetu Opolskiego stanowią Ewidencja Publikacji UO oraz Repozytorium Uniwersytetu Opolskiego.

Stan zbiorów bibliotecznych już w 2015 r. przekroczył milion jednostek. Dokładna liczba zbiorów na 31 grudnia 2017 r. wyniosła **1 070 073 jednostek inwentarzowych**. Ze względu na brak odpowiedniego miejsca do ich magazynowania zbiory przechowywane są w coraz to trudniejszych warunkach. W magazynach Biblioteki Głównej nie ma już miejsca na przyjmowane materiały biblioteczne. Jest to największy problem, z którym Biblioteka zmaga się od lat i który z roku na rok się pogłębia. Podjęcie decyzji mających na celu budowę nowoczesnego obiektu bibliotecznego byłoby początkiem końca problemów dotyczących magazynowania i udostępniania zbiorów. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na stan techniczny obiektu oraz jego wyposażenia. W roku sprawozdawczym nie udało się wymienić windy towarowej w wypożyczalni Biblioteki Głównej. Realizacja potrzeb w tym zakresie oraz modernizacja obiektu będą należały do najpilniejszych zadań do realizacji w najbliższym czasie.